

Advies beleidsnota mobiliteit 2024-2029

Datum van publicatie: 20/02/2025

NOOZO, Vlaamse Adviesraad Handicap
info@noozo.be | 02 274 00 31 | www.noozo.be

Vooruitgangstraat 323 bus 7, 1030 Brussel
Ondernemingsnr. 0778291475 | RPR Brussel

Advies

Beleidsnota mobiliteit 2024-2029 – advies op eigen initiatief

Contactpersoon:

Veronique Deblon | veronique@noozo.be

Inhoud

---

1. Context	4
1.1 Wat is NOOZO?	4
2. Het VN-Verdrag Handicap als leidraad	5
2.1 Beleidsparticipatie	5
3. Mobiliteit	7
3.1 Aangepast vervoer	9

1. Context

In november 2024 publiceerde de Vlaamse regering per beleidsdomein een beleidsnota waarin ze haar plannen voor de volgende vijf jaar toelicht. Deze gaan dieper in op het Vlaams regeerakkoord dat onmiddellijk na de regeringsvorming verscheen.

De maatregelen die ze in de beleidsnota's voorstellen zullen ongetwijfeld een grote impact hebben op personen met een handicap. Hoewel zij een aanzienlijk aandeel van de bevolking zijn, worden zij toch vaak vergeten wanneer er over nieuw beleid wordt nagedacht.

Met dit advies willen we **de stem van personen met een handicap** laten horen en constructief wegen op de beleidsplannen. We wijzen op gemiste kansen en waarschuwen voor nadelige gevolgen en het ontstaan van nieuwe drempels bij de huidige plannen voor mensen met een handicap. We hopen dat de Vlaamse regering dit advies ter harte neemt en onze aanbevelingen meeneemt bij het opstellen van het horizontaal gelijkheidskansenbeleidsplan, de beleidsplannen per beleidsdomein. En bij de uitvoering van het beleid, zowel over de domeinen heen als per beleidsdomein.

1.1 Wat is NOOZO?

NOOZO is de Vlaamse adviesraad voor en door personen met een handicap. Wij geven advies aan de Vlaamse regering over alle onderwerpen die belangrijk zijn voor mensen met een handicap. We maken mogelijk dat personen met een handicap zelf actief hun stem laten horen over het beleid vanuit hun ervaringsdeskundig.

We bereiden de adviezen voor in werkgroepen en adviesraden over verschillende thema's. Hier komen vertegenwoordigers van ledenorganisaties samen om beleidsplannen en adviesvragen te bespreken. Ook dit advies is op deze manier tot stand gekomen.

De **Vlaamse regering is verplicht om NOOZO om advies te vragen** wanneer zij beleid overwegen dat een impact heeft op

personen met een handicap. We reiken dan ook de hand om constructief samen te werken en het beleid te verbeteren.ⁱ

2. Het VN-Verdrag Handicap als leidraad

NOOZO en Handicap en Arbeid vertrekken steeds vanuit het VN-Verdrag inzake de Rechten van Personen met een Handicap (hierna: VN-Verdrag Handicap). Dit werd in 2009 door België goedgekeurd. Daarmee hebben België en Vlaanderen zich ertoe verbonden om de bepalingen uit dit verdrag te realiseren.

Helaas wordt er in de beleidsnota's amper verwezen naar het VN-Verdrag Handicap. Daarnaast liggen de beleidskeuzes die worden gemaakt vaak niet in lijn met het Verdrag en is er geen planmatige aanpak om het Verdrag te realiseren. Daarom doen we de volgende aanbevelingen:

Aanbevelingen

- ✓ Toets beleidskeuzes altijd af aan het VN-Verdrag Handicap. Zo vermijden we op korte termijn beleid dat afbreuk doet aan de inclusie van personen met een handicap.
- ✓ Stel zowel een transversaal als een plan per beleidsdomein op om op lange termijn het VN-Verdrag Handicap uit te voeren en te realiseren. Het moet een strategisch plan zijn met aanduiding van een tijdspad en budgetten. Dat vraagt een goede coördinatie vanuit Gelijke Kansen en afstemming over de verschillende beleidsdomeinen heen.

2.1 Beleidsparticipatie

We zijn tevreden dat de minister van Gelijke Kansen en de ministers van Werk en Sociale Economie zich engageren om beleidsparticipatie van personen met een handicap via NOOZO en Handicap en Arbeid te versterken.

Zoals beschreven in de beleidsnota Gelijke Kansen wordt NOOZO niet consequent om advies gevraagd bij Vlaamse reglementering met potentiële impact op de positie van personen met een handicap. We staan achter het plan van de minister van Gelijke Kansen om te onderzoeken hoe de adviesrol en betrokkenheid van NOOZO kan vergroot worden waar mogelijk en relevant. We vragen om erop toe te zien dat alle regelgeving vanaf de ontwikkeling tot de uitrol ervan met impact op personen met een handicap voorgelegd wordt voor advies aan NOOZO.

We willen de Vlaamse ministers aansporen om beroep te doen op de ervaringsdeskundigheid van personen met een handicap. Artikel 4.3 van het VN-Verdrag Handicapⁱⁱ verplicht verdragsstaten bij besluitvorming en bij de opmaak, uitvoering en monitoring van beleid dat betrekking heeft op personen met een handicap nauw overleg te houden met personen met een handicap en hun representatieve organisaties. Dit is het 'niets over ons zonder ons'-principe. De Vlaamse overheid en de andere beleidsniveaus moeten dus steeds **personen met een handicap zelf of via hun representatieve organisaties betrekken rond maatregelen die (on)rechtstreeks gevolgen kunnen hebben op hun rechten en levenskwaliteit.**

In september 2024 benadrukte het VN-Comité voor de rechten van personen met een handicap hierover hun bezorgdheid. Personen met een handicap worden in België niet genoeg geraadpleegd via hun vertegenwoordigende organisaties.ⁱⁱⁱ Daarom beveelt het VN-Comité aan om wettelijk verankerde mechanismen in te voeren om nauw overleg en actieve betrokkenheid van personen met een handicap te waarborgen.

Aanbevelingen

- ✓ Betrek personen met een handicap bij de opmaak, uitvoering en monitoring van beleid dat betrekking heeft op personen met een handicap.

3. Mobiliteit

Mobiliteit blijft een belangrijk thema voor personen met een handicap. Het gehele mobiliteitsbeleid zal verbeterd worden door de raadpleging van verschillende stakeholders. Helaas staan **ervaringsdeskundigen, gebruikersorganisaties of organisaties van personen met een handicap** niet vermeld in de beleidsnota. We benadrukken dat ook zij betrokken moeten worden als volwaardige stakeholders. Ervaringsdeskundigen kunnen bijvoorbeeld adviseren over de implementatie van slimme technologieën, zoals slimme verkeerslichten die de verkeersveiligheid verhogen.

NOOZO is teleurgesteld dat er naast de uitrol van Flexplusvervoer weinig aandacht is voor inclusie van personen met een handicap in de beleidsnota mobiliteit. We lichten daarom enkele speerpunten toe die we belangrijk vinden in de volgende legislatuur. We hopen dat er ruimte wordt gecreëerd om hierop in te zetten.

De toegankelijkheid van ons openbaar vervoer blijft ondermaats. We zijn tevreden dat het masterplan toegankelijkheid in 2025 zal geëvalueerd en bijgestuurd worden. We lezen graag dat er een versnelling hoger geschakeld zal worden in de aanleg van **toegankelijke haltes**. Dit is hoognodig. We vragen garanties over de toegankelijkheid van openbaar vervoer. Betrek hier zeker (verenigingen van) personen met een handicap bij. Zij weten welke haltes prioritair zijn en tegen welke drempels ze aanlopen.

Daarnaast is het positief dat De Lijn enkel **toegankelijke voertuigen** zal aankopen. Betrek personen met een handicap wanneer er beslissingen worden gemaakt over de vereisten waar deze voertuigen aan moeten voldoen. Daarnaast is het minstens even belangrijk dat chauffeurs worden gemotiveerd en opgeleid om **assistentie** te bieden wanneer nodig. Het gebeurt nog té vaak dat chauffeurs reizigers met een handicap voorbij rijden, weigeren te helpen om de automatisch uitschuifbare plaat op te rijden, of op een andere manier niet de assistentie bieden die van hen wordt

verwacht. Dit is onaanvaardbaar, en hier moeten oplossingen voor worden gezocht.

De beleidsnota verschuift veel verantwoordelijkheden naar de **vervoersregio's**. Op dit moment zijn personen met een handicap te weinig betrokken bij de vervoersregioraden. Zorg ervoor dat dit verbetert. We benadrukken ook dat het Vlaamse niveau wel een coördinerende rol moet opnemen om te garanderen dat de regio's voldoen aan de nodige toegankelijkheidsvereisten en dat de noden van personen met een handicap niet worden vergeten in hun beleid.

We lezen in de beleidsnota niets over de creatie van **meer parkeerplaatsen voor personen met een handicap**. Toch is hier een groot tekort en worden deze plaatsen te vaak belemmerd. Zo gebeurt het bijvoorbeeld vaak dat er afvalcontainers worden geplaatst op deze voorbehouden plekken. We hopen dat er in de volgende legislatuur ook ruimte wordt gemaakt om hieraan te werken.

We waarschuwen ten slotte dat personen met een mobiliteitsbeperking niet mogen worden vergeten in de **modal shift**^{iv}. Maak daarom ook werk van bindende normen voor parkeerplaatsen voor buitenmaatse fietsen en deelparkings voor tandems, driewielers, enzovoort. Personen met een handicap hebben daarnaast ook nood aan ondersteuning bij de overstap tussen verschillende vervoerslagen en mogelijkheden.

Aanbevelingen

- ✓ Betrek ervaringsdeskundigen en gebruikersorganisaties bij de opmaak en uitvoering van beleid, zeker wanneer het gaat over toegankelijke haltes en voertuigen.
- ✓ Motiveer en train chauffeurs om assistentie te bieden aan mensen die dit nodig hebben.
- ✓ Coördineer het toegankelijkheidsbeleid van de vervoersregio's op Vlaams niveau.

- ✓ Creëer meer parkeerplaatsen voor personen met een handicap.
- ✓ Vergeet personen met een handicap en aangepaste voertuigen niet in de transitie naar de modal shift.

3.1 Aangepast vervoer

Het is voor NOOZO zeer belangrijk dat de uitrol van het **Flexplusvervoer**^v goed verloopt. We zijn blij dat de regering hier snel actie in wil ondernemen, maar benadrukken dat kwaliteit voorop staat! Zorg dat de uitrol goed is voorbereid door ervaringsdeskundigen grondig te bevragen en betrekken, en voorzie het nodige budget.

Dat de samenwerking met vrijwilligers wordt behouden kan positieve effecten hebben op de prijs van aangepast vervoer. Anderzijds hebben vrijwilligers niet altijd de nodige opleiding en ervaring om met personen met een handicap om te gaan. Houd de vinger aan de pols of dit correct verloopt en voorzie maatregelen om de dienstverlening te verbeteren. Daarnaast is de prijs van aangepast vervoer een enorme drempel. Als we vervoersongelijkheid van mensen met een handicap willen tegengaan, mag de prijs van aangepast vervoer niet te hoog zijn. Onderzoek de kosten en formuleer oplossingen over hoe deze kunnen worden gedrukt.

Ten slotte is het cruciaal dat de **mobiliteitsindicatiestelling**^{vi} niemand uitsluit. Een grote groep personen met een handicap kampt met vervoersarmoede. Aangepast vervoer is vaak het enige mogelijke alternatief. Heb vertrouwen in de gebruikers van aangepast vervoer. De aanvraag is hoogdrempelig en de gebruikerskost is (op dit moment) hoog. Het is daarom niet zinvol om de indicatiestelling eng te maken. Dit heeft het nadelige effect dat bepaalde groepen uit de boot zullen vallen.

Aanbevelingen

- ✓ Betrek (verenigingen van) personen met een handicap bij het mobiliteitsbeleid als volwaardige stakeholders.
- ✓ Voorzie garanties in de vooruitgang van toegankelijke haltes.
- ✓ Waak over de kwaliteit en beschikbaarheid van het Flexplusvervoer.
- ✓ Onderzoek de betrokkenheid van personen met een handicap in de vervoerregio's. Zorg hier voor beleidsparticipatie.
- ✓ Zorg dat iedereen die nu recht heeft op aangepast vervoer, na de mobiliteitsindicatiestelling nog steeds beroep kan doen op de dienst.
- ✓ Monitor en verminder de prijs van aangepast vervoer.

Eindnoten

ⁱ Vlaamse Overheid (2021). Besluit van de Vlaamse Regering houdende de erkenningsvoorwaarden, de erkenningsprocedure en het toezicht op de Vlaamse advies- en beleidsparticipatieraad van personen met een handicap. Geraadpleegd op 21 januari 2025 van https://etaamb.openjustice.be/nl/besluit-van-de-vlaamse-regering-van-17-december-2021_n2022040276.html

ⁱⁱ Verenigde Naties (2006). Verdrag inzake de Rechten van Personen met een Handicap, artikel 4

ⁱⁱⁱ Verenigde Naties (2024). Concluding observations on the combined second and third periodic reports of Belgium

^{iv} Mensen aanmoedigen om minder de auto te gebruiken en vaker te kiezen voor de fiets, het openbaar vervoer of wandelen.

^v Aangepast vervoer voor mensen die niet makkelijk met het gewone openbaar vervoer kunnen reizen.

^{vi} Met een mobiliteitsindicatiestelling wordt bepaald of iemand extra vervoerhulp nodig heeft, en recht heeft op aangepast vervoer.